

Första roten, tomt 42

Kvarteret Artilleristallet

Elfte roten 1637–57

Ekelundsgatans södra del

Första roten 1657–70

Gustavi tomtöreslängd tillskriver denna tomt en

Anders i Udby

1670–74, "Anders i Udbyn" 1676, änkan 1677, åbo 1679 Anders Lomb

1 tomt

Är änkan den "Ingrid Anders", som uppträder i bakugnslängden 1681?

Anders Andersson Lomb

bakugnslängderna. 1679, 1681

Han betalade den 8 mars 3 daler i huseköpspenning för en gård som han köpt av Anders Andersson. Denne bör alltså ha hetat Anders Andersson i Udby (Utby?).

Anders Andersson Lomb var tullbesökare och bör ha varit son till överskulden Anders Bengtsson Lomb.

Den 15 juni 1682 anhöll Anders Andersson Lomb enligt resolutionsboken "det han måtte få upptaga Tomptepenningar, jämpte Bakugnspenningar, som honom af Inspektoren Daniel Swensson efterlåtit är. Ställes caution för samma opbörd, så låter det sig giöra".

Enligt Berg var det 1593, som Helge repslagare inköpte gården. I sammanhang med denna gård kallas han alltid Helge repslagare såvitt man vet fanns det vid denna tid endast en repslagare med namnet Helge nämligen Helge Joensson repslagare.

Resolutionsboken meddelar 22.5.1682: Helgie Joensson fick burskap med Sven Månsson och Anders Svensson Kruse som cautionister. Det kan vara en skeppare Helge Joensson och icke repslagaren.

Samma källa, uppger den 10.7.1682: "Helge Joensson repslagare anhållande om tillgift uti Contributionen blef honom af slagit." och

17.8.1682 "Samma dag supplicerade Helgie Joensson, att han måtte få nära sig med smått Repslageri. Som honom emot Kongl. Maj:ts brev och förbud intet kan tillåtas utan afslagit blef."

1696 bor Helge repslagare i gården tillsammans med Per båtekarl. Gården ärvdes före 8.10.1705 av Helge repslagares svärson styrmannen vid amiralitetet Christian Bruhn,

I januari 1706 berättade Jon Hansson Ringkarl angående huru något tal hade fällts uti drycken-skap mellan styrmannen Christian Bruhn och honom om att Joen Hansson skulle köpa Bruhns gård under Ekeskogen för 320 d smt. Joen Hanssons hustru hade emellertid alls ingen lust att "där bliva boendes", varför ringkarlen ville frångå köpet men Bruhn erhöll då dom i kämnärsrätten att köpet skulle kvarstå (EIIa:14). Den 7.5.1700 framlades i rätten en värdering av den gård och tomt

belägen på Ekelundsgatan, vilken ringkarlen vid tyska kyrkan hade tillhandlat sig av amiralitetsstyrmannen Christian Bruhn. Gården uppskattades av segelmakaren Anders Brandt, timmermannen Oluf Svensson, murmästaren Gregert Deber och järndragaren Per Eriksson ha ett värde av 230 d smt.(EIIa:18). I november påföljande höst klagade Jon Hansson ringkarl över att styrman Christian Bruhn begärde att Joen Alansson skulle erlägga sammanskotts- och tomtepengar för 1706 in till Mikaeli, då styrmannen själv hade besuttit gården. Bruhn hade också vägrat att flytta ur gården vid Mikaeli utan sagt, att han "skulle i förtreet sittaa i gården".

1712 klagade Joen Hansson Ringkarl över att han hade blivit taxerad till 5 d smt för endast sex stycken enkla eldrum. Därav betjänade han sig bara av två, nämligen en kakelugn och en "bryggespis" och en kammare, där han hade ett enkelt rum för de inkvarterade soldaterna. Han hade också en repslagare som hyresman, som också hade ett enkelt eldrum. Repslagaren var skriven som "husfattigman". Vidare hade han två nattstugor, där han inte haft annan hyresgäst än en fattig, sjuklig ensam hustru, som inte kunde använda eldstaden, om den inte reparerades, varför hon måste ty sig till hans egna husrum.

Hos Jon ringkarl bodde 1710–15 repslagaregesällen Gottfried Wentzell. Tomten värderades 1715 till 150, husen till 160 och lösöret till 50 d smt.

1717 bodde (utom eventuella barn) alla dessa personer i gården: Joen Hansson ringkarl med hustru Karin Larsdotter, repslagaregesällen Thore Gunnarsson (också där 1715) med hustru Gunilla Olofsdotter, fattige och bräcklige Matthias linvävare med hustru Maria Larsdotter, gesällen Måns Collmar, samt Sven båtedräng med hustru Johanna Andersdotter. – 1715 nämns också skeppstimmerman Henrik Marcusson.

Joen Hansson ringkarls änka hade, när hon låg på sitt yttersta och litet före hon avled bett Jonas Granberg ha ett vakande öga på hennes barn, vilket han åtog sig att göra. Han hade ordnat med auktion på löst och fast. Två bönder på landet påstod sig vara närmaste släkt. De protesterade mot Granbergs åtgärder som förmyndare, varför Granberg avsåg sig förmynderskapet till förmån för dessa och övervisitören Hans Olsson och Hans Lundberg, vilka hörde till de närmaste släktingarna.

Matthis linvävare bodde 1720 kvar i gården. Den hade för 590 d smt av Jonas Granberg och Hans Lundberg sålts till

gillesfiskalen Sven Felling

för Joen Hansson ringkarls son Johannes Jonsson Lundquists räkning. Grannen Esbjörn Esbjörnsson åkare hade till Joen Hansson ringkarl för 20 d smt den 13.11.1714 sålt en liten del av sin plats på villkor att den skulle återgå till Esbjörn Esbjörnsson, om ringkarlen och hans hustru skulle avlida. Platsen var avsedd för en svinstia och en rullbod (EIIa:33, 26.8.1721). Inneboende i gården var 1723 sjötullsvitör Anders Åberg.

Sven Fellings änka sålde 1728 gården till handskmakaremästare Petter Ahlquist och dennes hustru Britta Lenberg. Hos sig boende hade Peter Ahlquist 1730 gesällen Peter Lundberg, Anders Pehrsson och murgesällen Olof Åman.

Peter Ahlquist delade 1737 gården med borgaren Bengt Anders Utström. Den senare kallas hus-timmerman, när han 1755 är bosatt på en halv tomt 3.81 (kvarteret Perukmakaren). Handskmakaren Peter Ahlquist köpte 1744 gård på Sillgatan och även Utström flyttade härifrån. Redan 1740 hette ägarna enrollerade båtsmannen Esbjörn Gedda och Jon Bengtsson. Om Esbjörn Gedda se 1.50. – Den 7.11.1743 uppbjöds första gången båtsmannen Esbjörn Geddans på Ekelundsgatan

belägna hus och gård, som "till dess skulds betalande" skulle försäljas på offentlig auktion. Saken tycks ha rätt upp sig, ty ännu vid bouppteckningen efter Esbjörn Gedda den 12.8.1755 ägde han en liten bakgård på Ekelundsgatan, som övertogs av hans änka *Brita Olofsdotter Mager* mot 50 daler till vart och ett av styvbarnen födda i hans äktenskap med Gunilla Larsdotter (bou 12.10.1743). Gunilla Larsdotter var syster till klädesvävare Olof Eneroths hustru Annika Larsdotter.

Jon Bengtssons del ägdes 1750 av avskedade underofficeren Isac Edman och 1755 av hans änka. 1760 ägde båtedrängen Sven Kullman och ostindiefararen Gert Mounje gården tillsammans. 1765 var Gerhard (Samuelson) Mounier ensam ägare.

Gerhard Mounier klagade 1766 (EIIb:116, 1766) över att han nu i över ett och ett halvt års tid hade varit vaktmästare vid sjömanshuset ned nog så liten lön. Han hade ändock varje år fått betala inkvartering med 36 d smt. I odaterat brev lämnade Gerhard Mounier och Catharina Ahlström 1769 uppgift om att de "i går" hade blivit gifta (EIIb:137, 16.9.1769). Paret fick en dotter Maria 27.4.1770 men hon måste ha avlidit, ty Gerhard Mounier dog barnlös 29.6.1784. Han efterlämnade hus och gård på Ekelundsgatan, värdt 525 rdr. - Före sin död hade Gerhard Mounier för ett par lån av Göteborgs sjömanshuskassa den 1.2.1780 och 9.9.1780 på resp. 166.rdr 32 skill specie och 600 d smt pantsatt sin gård som vid det första tillfället var försäkrat för 2 500 rdr specie. Vid det sista tillfället omtalas fastigheten vara belägen mellan hallrättsvaktmästare Carl Söderquists gård å södra och hökaren Lars Strandbergs gård å norra sidan. Inteckning lämnades i den nya byggnad, som nyligen blivit byggd i hans gård bestående av sju rum.

Hans änka kallas i bouppteckningen Catarina Cristina Svensson, om hon nu är densamma som den förut nämnda Catarina Ahlström är okänt. Hon ägde gården ännu vid branden 1804. Där bodde då också sadelmakaren Matthias Uskelin.